

Klachtnummer 2025/049

Advies aan:

het bestuur van [bestuur] te [vestigingsplaats] (verder: het bestuur)

inzake

de klacht van [klaagster] (verder: klaagster), moeder van [leerling], leerling van [school] te [vestigingsplaats] (verder: de school).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De Landelijke klachtencommissie voor het katholiek en protestants christelijk onderwijs (hierna: de Commissie) heeft op 21 maart 2025 het ingevulde klachtenformulier ontvangen. De klacht is gericht tegen [directeur] (hierna: de directeur), [IB-er] (hierna: de IB-er) en [leerkracht] (hierna: de leerkracht). De Commissie heeft op 14 april van mr. M.W.A. Scholtes (hierna: de gemachtigde) namens verweerders een verweer ontvangen.

Klaagster en verweerders zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten tijdens een besloten hoorzitting op 16 april 2025. Tijdens deze hoorzitting waren aanwezig:

- klaagster en haar echtgenoot, [klager] (hierna samen: klagers);
- de directeur;
- de IB-er;
- bestuurder;
- de gemachtigde.

II. Standpunt van klaagster

Klagers hebben op 19 maart 2025 bezwaar gemaakt tegen het door de school op 18 maart 2025 afgegeven schooladvies vmbo-tl/havo voor [leerling]. Klagers hebben daarbij ook aangegeven bezwaar te maken tegen de gevolgde procedure. Op 21 maart 2025 heeft de school schriftelijk te kennen gegeven dat zij de klacht ongegrond vinden.

Klagers stellen dat het advies op een onjuiste manier tot stand is gekomen en dat de klagers in de procedure niet, althans onvoldoende zijn gehoord. De motivering van de opvolgende beslissingen: voorlopig advies – advies – ongegrondverklaring van de klacht, zijn onvoldoende gemotiveerd.

Klagers wijzen op de volgende feiten en omstandigheden.

Op 14 januari 2025 heeft de school aan [leerling] als voorlopig schooladvies het advies: vmbo-tl/havo (hierna: het schooladvies) gegeven. Klagers menen dat dit schooladvies niet representatief is voor haar capaciteiten en ontwikkeling. Daarom hebben zij onmiddellijk contact opgenomen met de leerkracht. Omdat dit overleg geen oplossing bood, is aanvullend een gesprek aangevraagd met de IB-er. Dit gesprek vond pas plaats op 30 januari 2025, een dag voor het verstrijken van de termijn waarin herziening van het advies nog mogelijk was. Tijdens het gesprek hebben klagers onderbouwde argumenten en gegevens aangedragen, ondersteund door eerdere

onderzoeksresultaten. De school gaf echter aan dat het advies niet kon worden aangepast binnen de resterende termijn.

Op initiatief van klagers is vervolgens een nieuw intelligentieonderzoek uitgevoerd. De resultaten (februari 2025) toonden aan dat [leerling] over een totaal IQ van 124 beschikt, met uitschieters op verbaal begrip (136) en fluid redeneren (126). De relatief lagere score op verwerkingssnelheid (98) is in lijn met de aanwezige dyslexie. Deze combinatie wijst op een disharmonisch, maar hoogbegaafd profiel. Op 18 februari is het volledige onderzoeksrapport met de school gedeeld. Op 19 februari volgde een gesprek met de leerkracht en de IB-er. De school gaf aan het advies niet aan te passen, maar het rapport toe te voegen aan het onderwijskundig rapport (hierna: OKR). De verwachting werd uitgesproken dat [leerling] mogelijk een hogere score op de doorstroomtoets zou behalen, waarop het advies alsnog herzien kon worden. Klagers hebben hun zorgen geuit over de druk die dit op hun dochter legt, zeker gezien haar faalangst. Helaas bevestigde de uitslag van de doorstroomtoets deze zorgen deels: [leerling] scoorde op twee van de drie onderdelen op streefniveau; op het onderdeel taalverzorging bleef haar score achter, wat door haar ernstige dyslexie te verklaren is.

Ondanks deze uitslagen, haar structureel goede schoolresultaten, werkhouding en motivatie, heeft de school geweigerd het advies aan te passen naar een 'enkelvoudig' havo-advies. Daarbij ontbrak een inhoudelijke onderbouwing, wat in strijd is met het eigen beleid van de school én met de richtlijnen uit de 'Handleiding schooladvisering' van de Rijksoverheid. Hierin wordt kansrijk adviseren benadrukt en gesteld dat meerdere factoren, waaronder leerling kenmerken en aanvullende onderzoeksgegevens, moeten worden meegewogen.

Klagers wijzen erop dat [leerling] al jaren bovengemiddelde cijfers behaalt in diverse vakken en een sterke motivatie, zelfstandigheid en goede sociaal-emotionele ontwikkeling toont. [leerling] heeft ook voor haar dyslexie een behandeling gevolgd. Er is onvoldoende aangetoond hoe deze aspecten zijn meegewogen bij het advies.

De klachten zijn samengevat als volgt:

1. Klagers zijn onvoldoende geïnformeerd bij het nemen van belangrijke beslissingen als de inzet van de afname van de NIO-toets (Nederlandse Intelligentietest voor Onderwijsniveau).
2. Er is onvolledige en onjuiste informatie gebruikt in het OKR (en niet aangepast) en enkel informatie gebruikt die de visie van school ondersteunt.
3. Er is in de gesprekken de toezegging gedaan dat wanneer de (stijgende) lijn in functioneren in de klas zich voortzette, dat een havo-advies zeker haalbaar was, welke toezegging niet is nagekomen.
4. In gesprekken met betrokkenen vanuit school is informatie van extern onderzoek niet gebruikt, blijken betrokkenen niet op de hoogte van informatie die reeds jaren in het bezit is van school en wordt enkel de visie van school herhaald.
5. De cijfers en argumenten die worden gebruikt om het schooladvies te onderbouwen zijn grotendeels gebaseerd op de beperkingen als gevolg van de leerstoornis (dyslexie). Hiermee stellen klagers dat er sprake is van discriminatie op grond van een handicap. Wanneer er verder wordt gekeken naar individueel afgenomen intelligentieonderzoeken (zowel zeer recent, als uit het verleden) en de methode gebonden toetsen, worden heel andere capaciteiten aangetoond dan wat dit schooladvies onderschrijft.
6. Bij het plannen van gesprekken of het doen van toezeggingen over wanneer klagers een reactie kunnen verwachten, wordt telkens tijd gerekt om vervolgens alsnog dezelfde boodschap te ontvangen.
7. School weigert medewerking aan de pogingen van klagers om in overleg met voortgezet onderwijs scholen de mogelijkheden tot plaatsing te onderzoeken.
8. Het schoolbestuur heeft de klacht verworpen, zonder ook maar met klagers in gesprek te zijn geweest.

Klagers verzoeken dan ook heroverweging van het schooladvies en pleiten voor aanpassing naar een havo-advies, zodat [leerling] zich kan aanmelden bij een school die past bij haar potentieel. Klagers vragen om een spoedige reactie in verband met de naderende inschrijftermijn voor het voortgezet onderwijs.

III. Standpunt van verweerders

De school meent dat het schooladvies op een zorgvuldige wijze tot stand is gekomen. Het advies van vmbo tl-havo is gelet op de toetsresultaten en de ontwikkeling van [leerling] ook passend. Er is vanuit school en bestuur voldoende tijd en aandacht geweest om het advies met klaagster te bespreken en [leerling] waar mogelijk te ondersteunen bij het vinden van een passende plek in het Voortgezet Onderwijs. Dat de school en klagers het niet eens zijn geworden, doet daar niet aan af.

Het schooladvies is gebaseerd op observaties, kindkenmerken, haar ontwikkeling (vastgelegd in ParnasSys), CITO-resultaten en de Doorstroomtoets van 12 februari 2025. Deze resultaten tonen dat met name begrijpend lezen en rekenen onvoldoende zijn voor een havo-advies.

Het advies vmbo-tl/havo is passend gezien haar prestaties en werkhouding. Zij boekt vooruitgang in rekenen, scoort gemiddeld voldoende op methodetoetsen, maar wisselend op losse toetsen.

Begrijpend lezen is goed, spelling blijft een uitdaging door haar dyslexie. Zij heeft vaak hulp nodig tijdens de lessen, wat past bij vmbo-tl.

Vanwege haar gevoeligheid en stressgevoeligheid acht de school het VMBO-tl/havo-advies passend. Dit advies wordt ondersteund door de doorstroomtoets, plaatsingswijzer en de NIO.

Tegen de afzonderlijke klachtonderdelen brengen verweerders het volgende in.

Klachtonderdeel 1: Onvoldoende informatie en betrokkenheid bij inzet NIO-toets

Klagers stellen dat zij onvoldoende zijn geïnformeerd over de inzet en betekenis van de NIO-toets. De school meent echter dat de ouders wel degelijk uitleg hebben gekregen over de NIO-toets, in ieder geval tijdens de informatieavond op 7 november 2024. Naar aanleiding hiervan hebben de ouders toestemming gegeven. De uitslag werd op 4 december 2024 verstrekt, met een toelichting. Pas na ontvangst van het definitieve advies op 12 maart 2025 hebben klagers verzocht de NIO-uitslag te schrappen uit het OKR, omdat zij zich hierin niet konden vinden en de impact ervan vooraf onvoldoende duidelijk was. De school heeft bij heroverweging van het advies de NIO overigens buiten beschouwing gelaten, maar alsnog het advies gehandhaafd.

Klachtonderdeel 2: Onvolledige en eenzijdige informatie in het OKR

Het OKR bevat de visie en het schooladvies van het primair onderwijs (PO) voor het voortgezet onderwijs (VO), via digitale overdracht. Het rapport omvat o.a. het schooladvies met toelichting, Cito-scores, een docentenvragenlijst en andere relevante gegevens.

De school ontkent dat het OKR onjuist of onvolledig is. Naast het OKR vindt in juni 2025 een 'warme overdracht' plaats, waarbij PO- en VO-leerkrachten persoonlijk informatie uitwisselen over de leerling. Dit bevordert een soepele overgang. In november 2025 geeft het VO een terugkoppeling aan het PO over de voorlopige resultaten van de leerling.

Klachtonderdeel 3: Niet nagekomen toezeggingen over mogelijke aanpassing van het advies

Niet ontkend wordt dat tegen [leerling] en mogelijk de ouders gezegd is dat bij verdere groei en een hogere score op de doorstroomtoets, een havo-advies mogelijk zou zijn, maar die situatie heeft zich niet voorgedaan. De school handhaaft het standpunt dat een vmbo-tl/havo advies passend is vanwege de wisselende rekenresultaten en de behoefte aan succeservaringen, gezien de

onzekerheid van de leerling. Een havo-advies brengt het risico mee dat [leerling] mogelijk moet wisselen van school als het niet lukt. Er zijn geen toezeggingen gedaan dat het schooladvies havo zou worden.

Klachtonderdeel 4: In gesprekken met betrokkenen vanuit school wordt informatie van extern onderzoek niet gebruikt, blijken betrokkenen niet op de hoogte van informatie die reeds jaren in het bezit is van school en wordt enkel de visie van school herhaald.

In het leerlingvolgsysteem staan twee onderzoeken, van juni 2018 en februari 2025. Het onderzoek van 2018 is te gedateerd om te mogen worden gebruikt – anders dan richtinggevend – bij het advies. Anders dan klagers stellen zijn zij niet transparant geweest over de omstandigheid dat het recente onderzoek is uitgevoerd door een familielid (tante) van [leerling], de zus van klaagster. Volgens de NVO-richtlijn moeten dergelijke onderzoeken door onafhankelijke onderzoekers worden afgenomen om beïnvloeding en bias, zoals bevestigings- of relatiebias, te voorkomen. De school sluit niet uit dat de testresultaten van [leerling] hierdoor mogelijk zijn beïnvloed. Daarnaast heeft de school zich verbaasd over het gegeven dat in dit onderzoek een bepaling van het TIQ wordt gegeven, terwijl er sprake is van een disharmonisch profiel. Bovendien benadrukt de school dat de uitkomst van een onderzoek niet doorslaggevend is voor het schooladvies. De school heeft niet alleen het laatste – door klagers aangedragen – onderzoek buiten beschouwing gelaten, maar ook de NIO-toets.

Klachtonderdeel 5: Onevenwichtige onderbouwing van het schooladvies; mogelijk onderscheid op basis van leerstoornis

De school ziet gedurende de gehele schoolcarrière dat de cijfers van [leerling] wisselend zijn. Verder gebruikt de school het Cito leerlingvolgsysteem. Eind groep 7 en in groep 8 zijn de Citotoetsen voorzien van audio-ondersteuning, ter ondersteuning van de dyslexie.

Ten aanzien van de uitkomst van het intelligentie-onderzoek verwijst verweerder naar hetgeen bij het voorgaande klachtonderdeel is benoemd. De testresultaten zijn mogelijk beïnvloed door de relatie leerling-onderzoeker.

Klachtonderdeel 6: Traagheid in communicatie en uitblijven van concrete acties

Door verweerders is een tijdlijn gestuurd, waar alle gesprekken en contactmomenten in zijn opgenomen. Hieruit blijkt het tegendeel.

Klachtonderdeel 7: Weigering tot medewerking bij overleg met het voortgezet onderwijs

De school heeft aan klagers laten weten dat er veel scholen zijn waar een vmbo tl-havo brugklas wordt gevormd en dat die scholen na de brugklas de leerlingen die havo aankunnen laten doorstromen naar havo-klassen en heeft deze informatie per mail met klagers gedeeld. Verweerder acht het echter niet haar taak als PO-school om voor klager te bemiddelen voor plaatsing op een specifieke VO-school. Dit is aan de VO-school zelf en het proces dat binnen de gemeente [vestigingsplaats] geldt ten aanzien van inschrijving en plaatsing voor VO-scholen.

Klachtonderdeel 8: Verwerping van de klacht zonder gesprek

Het standpunt van de klagers was niet anders dan wat zij eerder ook al naar voren hadden gebracht. Aangezien de school het daar niet mee eens is, is ervoor gekozen niet nog een gesprek aan te gaan.

IV. Overwegingen van de Commissie

De Commissie stelt voorop dat zij terughoudend is bij het toetsen van een schooladvies; het onderwijzend personeel van een school heeft bij uitstek de deskundigheid het kennen en kunnen van een leerling te beoordelen. De Commissie beoordeelt slechts of de school in redelijkheid tot haar schooladvies kon komen. Zij toetst of de procedure om tot het advies te komen zorgvuldig is geweest en of het besluit in het gegeven geval in redelijkheid genomen had mogen worden, gelet op alle

daarbij betrokken belangen. Alleen als het advies evident onjuist is, zal de Commissie zich uitlaten over de hoogte van het schooladvies, waarbij moet worden opgemerkt dat de Commissie niet bevoegd is zelf een schooladvies af te geven of te wijzigen.

Advies

De Commissie is van oordeel dat het door de school afgegeven schooladvies niet evident onjuist is en acht het niet onbegrijpelijk en onredelijk dat de school op basis van de cijfers en ook 'zachte factoren' heeft geconcludeerd tot het schooladvies VMBO-tl/ HAVO.

Klagers stellen dat een enkelvoudig havo-advies passend is voor hun dochter [leerling]. Zij onderbouwen dit met het feit dat [leerling], sinds zij dyslexiebegeleiding ontvangt, duidelijke groei laat zien. Daarnaast wijzen zij op haar grote inzet en motivatie: zij werkt zeer hard om haar doelen te bereiken. Ook verwijzen klagers naar het recente IQ-onderzoek. Voor zover [leerling] in de schoolse context onzeker overkomt, merken klagers op dat dit beeld vaker voorkomt bij leerlingen met dyslexie en ook kan wijzen op een volwassen houding ten aanzien van het behalen van leerrendement. Volgens klagers zou het feit dat [leerling] regelmatig ondersteuning nodig heeft, dus geen negatieve invloed mogen hebben op het schooladvies, omdat dit kenmerkend is voor leerlingen met dyslexie en geen directe afspiegeling is van haar cognitieve capaciteiten.

De school heeft het schooladvies voor [leerling] echter aantoonbaar vastgesteld op basis van haar prestaties, niet alleen in het laatste maar ook in de voorgaande schooljaren. Daarbij zijn de toetsresultaten betrokken, die alle in dezelfde richting wijzen. Ook de uitslag van de eindtoets bevestigt dit beeld. Het totaalbeeld dat hieruit naar voren komt, is consequent en wijst op het niveau vmbo-tl/havo. De door de school overgelegde stukken, evenals de toelichting die tijdens de zitting is gegeven, bevestigen dit consistente beeld. De Commissie merkt daarbij op dat in het onderwijs grote waarde wordt gehecht aan eindtoetsresultaten, aangezien deze als betrouwbare voorspellers gelden voor het functioneren van leerlingen in het voortgezet onderwijs. De school heeft haar beslissing om het advies niet naar boven bij te stellen voldoende gemotiveerd en onderbouwd. Daarbij is ook kennelijk rekening gehouden met de dyslexie. Volgens de school geven de toetsresultaten, ook in dat licht gezien, onvoldoende ondersteuning voor een enkelvoudig havo-advies.

Dat klagers een andere visie hebben op de capaciteiten en mogelijkheden van hun dochter, maakt niet dat het besluit van de school onredelijk is te noemen. Daarbij ziet de Commissie in het bijzonder onder ogen dat de school erop wijst dat [leerling] toetsresultaten in combinatie met haar persoonlijke ontwikkeling niet passen bij het door klagers gewenste havo-advies. De school onderschrijft het uitgangspunt van kansrijk adviseren, maar stelt wel dat het advies passend moet zijn. Voorts constateert de Commissie dat de school voldoende heeft onderbouwd waarom het laatste intelligentie-onderzoek buiten beschouwing is gebleven.

De Commissie is dan ook van oordeel dat de school in redelijkheid heeft kunnen besluiten het oorspronkelijke advies te handhaven. Daarbij wordt opgemerkt dat met een vmbo-tl-advies de mogelijkheid openblijft voor [leerling] om door te stromen naar havo niveau.

Procedure

Voorts oordeelt de Commissie dat het schooladvies zorgvuldig tot stand is gekomen. Het voorlopig schooladvies is in het gesprek op 14 januari 2025 meegedeeld en toegelicht. Daarnaast heeft de school, na door klagers gegeven argumenten, het advies nogmaals bekeken en heroverwogen en zijn er meerdere gesprekken over dit advies gevoerd.

De Commissie concludeert op grond van het vorenstaande dat het schooladvies op zorgvuldige wijze tot stand is gekomen en dat de school op grond van alle gegevens in redelijkheid tot het schooladvies

heeft kunnen komen. De Commissie zal de klacht over de inhoud en totstandkoming van het schooladvies dan ook ongegrond verklaren.

Aanbeveling met betrekking tot de NIO-toets

De Commissie heeft niet kunnen vaststellen dat de school onzorgvuldig heeft gehandeld in de uitleg van de NIO-toets. Wel constateert zij dat de school niet heeft weten te onderbouwen dat het voor ouders voldoende duidelijk was waarom deze toets bij hun kind werd afgenomen en met welke mogelijke consequenties. De Commissie verbindt hieraan de aanbeveling dat de school in de toekomst transparanter communiceert over het doel, de aanleiding en de vrijwilligheid van aanvullende onderzoeken zoals de NIO. Ouders dienen voorafgaand aan de afname duidelijk en schriftelijk te worden geïnformeerd, zodat zij weloverwogen toestemming kunnen geven.

Nu de NIO-toets inmiddels is verwijderd uit het leerlingdossier, acht de Commissie verdere bespreking van de toets en de aanleiding tot afname in dit geval niet noodzakelijk. Wel stelt zij vast dat de school heeft toegezegd het NIO-rapport te vernietigen. Dit betekent dat het rapport geen onderdeel kan uitmaken van het verweer in deze klachtprocedure of van enige verdere besluitvorming rondom het schooladvies.

V. Het oordeel van de Commissie

De Commissie verklaart de klacht ongegrond. Zij ziet echter aanleiding voor het doen van een aanbeveling aan het bevoegd gezag.

VI. Aanbeveling aan het bevoegd gezag

Beveelt aan dat de school in de toekomst transparanter communiceert over het doel, de aanleiding en de vrijwilligheid van aanvullende onderzoeken zoals de NIO. Ouders dienen voorafgaand aan de afname duidelijk en schriftelijk te worden geïnformeerd, zodat zij weloverwogen toestemming kunnen geven.

Aldus vastgesteld op 16 april 2025 door mr. M. van Kuilenburg, voorzitter, M. Triest en M. Maas, leden, in tegenwoordigheid van mr. A.C. Gröllers als secretaris.

